

СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ЯК КАТАЛІЗАТОР УСПІХУ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ

Пантелесв Володимир Павлович,

доктор економічних наук,
професор кафедри обліку та оподаткування;

Сакада Тетяна Давидівна,

старший викладач кафедри економіко-математичних
дисциплін та інформаційних технологій;

Голубова Галина Володимирівна,

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри статистики;

Національна академія статистики, обліку та аудиту

Статистичні віхи дають поживу для роздумів. Дослідниками розглядаються соціокультурні, інституційні та революційні наслідки запровадження цифрових технологій [1], оцінюються резерви цифрової економіки в Україні та місце концепції розвитку цифрової економіки в Україні [2].

У ринковому середовищі зазначається суперечливий характер застосування елементів цифрової економіки у бізнес. Встановлене, що використання цифрових технологій посилює конкурентну боротьбу на ринках. Так, в управлінні активами прискорюються темпи оцифровки бізнесу; відбувається стимулювання до запровадження цифрових інновацій. В той час, як цифрові послуги поліпшують менеджмент управління власними інвестиціями, вони накладають на них відповідальність за прийняття додаткових рішень та завдають ризику купівлі недоречних фінансових продуктів, якщо вони покладаються лише на цифрові послуги (Financial Times, 17.07.2017). Використання інформації управління із різних джерел може зменшувати здатність інвестування у найбільш привабливі проекти. Але запровадження системи управління капіталом, яка уніфікована протягом життєвого циклу інвестицій при розгортанні єдиного цифрового інструментарію для бюджетування, призводить до чіткої картини капітальних витрат компанії (McKinsey & Company, 15.07.2017). У обох наведених прикладах явною є потреба повного використання інформації статистики щодо ринку капіталів та інвестицій.

Значним резервом розширення параметрів цифрової економіки є підготовка кваліфікованих фахівців, які «вписуються» у сучасне інформаційне середовище. У наших тезах пропонується аналіз відповідей на анкету студентів тих спеціальностей, які у майбутньому будуть профільними фахівцями у застосуванні цифрової економіки та статистичних методів.

Результати анкетування студентів-статистиків. За підсумками опитування всіх студентів першого курсу обліково-статистичного факультету цього року щодо причин вибору спеціалізації «Прикладна статистика та бізнес-аналітика», переважна більшість майбутніх статистиків (59%) свідомо вважають обраний напрям престижним для себе; 19% студентів не вагалися при виборі цієї спеціальності (стати статистиками), але менша частка (25%)

сподівалися на «щасливий» випадок. На вибір НАСОА як *Alma mater*, для більшості вступників (70%) вплинула можливість навчатися на бюджеті; скористалися шансом здобути спеціалізацію «Прикладна статистика та бізнес-аналітика» (20%), сприяло вибору також зручне розташування навчального корпусу Академії та нові та гарні аудиторії. Тому логічним є очікування після закінчення Академії отримати престижну роботу (50%) та фінансову стабільність (44%).

Цього року завдяки обмеженій можливості фізичного пересування майбутніх студентів як основного джерела інформації про виші домінував *Internet* (75%), прислуховувались абітурієнти і до схвальних порад знайомих, що навчалися раніше у НАСОА; був й варіант: «Сам знайшов через *vstup.osvita*». Цікавими та важливими рисами професії статистика майбутні фахівці вважають високу та стабільну оплату праці (38%), можливість кар'єрного росту (31%) та високу соціальна значущість професії. Вагомою запорукою успіху професіонала-статистика вважаються професійні знання та навички, постійне підвищення кваліфікації, вміння працювати у команді та аналітичний склад розуму. Від цікавого та незабутнього студентського життя студенти очікують розвиток себе як особистості (56%) та освоєння перспективної професії.

Результати анкетування студентів спеціалізації Цифрова економіка. При виборі НАСОА для отримання обраної спеціальності (Цифрова економіка) явно переважав власний вибір студентів (69%) в порівнянні з порадами батьків, друзів тощо. З перших кроків навчання прослідковується уподобаннями щодо вибору важливих навчальних дисциплін, які дозволяють встановити чітку вимогливу орієнтацію майбутніх кібернетиків: математика – 80%, іноземна мова – 69%, основи економічної науки та фізичне виховання (!) – по 31%, інформатика – 30%, історія – 15%. Рівень інформаційно-методичного забезпечення НАСОА як достатньо високий вважають 42% студентів, як дуже високий – 33% та середній рівень – 25%. До такої оцінки слід ставитися зважено, оскільки саме належний та міцний рівень програмного забезпечення навчального процесу у Академії, у т. ч. через систему *MOODLE* дозволяє здійснювати безперервний та якісний перебіг навчального процесу вже протягом кількох семестрів; рівень забезпечення постійно вдосконалюється. Студенти змогли ознайомитися та скористатися книжковим та репозитарним фондом НАСОА та високо оцінили їх допомогу в навчанні, особливо виділили літературу з психології, вищої математики, педагогіці, економічної теорії, основ економічної науки, у т. ч. авторів НАСОА.

У таблиці розкритий зміст думок студентів-першокурсників щодо вибору спеціалізації «Цифрова економіка».

Таблиця

Результати анкетування стосовно очікування студентів від професії «Цифрова економіка», у %

Чому обрано спеціальність «Цифрова економіка»	Якому виду діяльності студента віддасте	Який рівень вищої освіти бажаєте отримати?	Головні риси студентського життя
---	---	--	----------------------------------

	перевагу		
Давно вирішив стати економістом-кібернетиком (17%)	Науково-дослідницький (8%)	Магістр (42%)	Розвиток себе як особистості (46%)
Спонтанний вибір (42%)	Навчальний (54%)	Бакалавр (58%)	Знайомство з цікавими однолітками (31%)
Престижна спеціальність (33%)	Самостійний (30%)	–	Освоєння «модної» професії (8%)
Найменший конкурс (8%)	Громадський (8%)	–	Перспективи ефективного дозвілля (15%)

Джерело: розроблено авторами

Свідомий вибір першокурсником фаху «Цифрова економіка» зумовлений перспективами наукового дослідження, отримання рівня магістр та персонального розвитку особистості. Існує певна імовірність, що вибір студента передбачає опанування лише базовими знаннями, йому буде досить отримання рівня бакалавр та його думки зосереджені лише на інтерактивному спілкуванні. Зовнішня привабливість «модної» спеціальності викликає зацікавленість у незалежній студентській діяльності, а бачення невеликого бар'єру з відповідними низьким прохідним балом, скоріше за все, викликає бажання прожити яскраве студентське життя та можливості застосування своєї енергії у громадській творчості. Цікавою є оцінка студентами гарантій успіху свого майбутнього – професіонала-фахівця з економічної кібернетики: аналітичний склад розуму та професійні знання отримали по 31%, постійне підвищення кваліфікації – 23%, а вміння працювати у команді знайшло 15% прихильників.

Академія розширює підготовку потрібних на ринку праці спеціалістів: у фаховому коледжі НАСОА із цього року з'явилася нова спеціалізація – Інженерія програмного забезпечення.

Актуальним і цікавим є оцінювання студентами практики проведення занять на віддалені. На запитання: чи вплинула форма дистанційного навчання на якість Ваших знань? Більшість опитаних студентів-першокурсників (42%) вважають, що вплив відсутній, оцінили як позитивний 25% студентів-економістів, але 34% думають – вплив негативний. Була особиста думка студента – змішане навчання гірше для якості навчання ніж повністю аудиторне або повністю дистанційне.

У назві матеріалу використаний термін каталізатор — тобто речовина, яка змінює швидкість хімічних реакцій (найчастіше знижуючи її енергію активації), а сама після реакції залишається хімічно незмінною і в тій же кількості, що й до реакції.

Тобто, сучасні технології навчання іззовні залишаються поза увагою дослідників, але вони здійснюють значний вплив на досягнення майбутніх фахівців з цифрової економіки.

Формування інноваційного науково-освітнього середовища у закладах вищої освіти (ЗВО) передбачає якісне оновлення змісту та форм навчання через органічне поєднання навчальної і науково-дослідницької роботи, впровадження нових технологій у методику викладання економічних дисциплін ЗВО [3] та критичне використання міжнародного досвіду підготовки фахівців, зокрема, статистиків [2]. Міцним імпульсом якісного кадрового забезпечення цифрової економіки стає технологія ***Educational technology*** (commonly abbreviated as ***EduTech***, or ***EdTech***) – це спільне використання комп'ютерного обладнання, програмного забезпечення та навчальної теорії та практики для полегшення навчання. Освітні технології створюють, використовують та управляють технологічними процесами та освітніми ресурсами, щоб допомогти покращити навчальну успішність користувачів. На думку експертів, ***Edtech*** розглядається як практика впровадження технологій і нестандартних рішень в освіту для кращого засвоєння знань. У 2017-му інвестиції в ***Edtech***-ринок в світі виростили до рекордних \$ 9,5 млрд. А прогнозують, що до 2020-го ця позначка перетне \$ 252 млрд.

Підсумки. Зараз зростає потреба у глибоких знаннях фахівцями сучасних інформаційних та бізнес-технологій. Гідними відповідями на статистичні виклики, вимоги цифрової економіки та інформаційного суспільства стануть новітня індустрія освіти, сучасні технології навчання з урахуванням адаптації студентів до умов майбутньої діяльності, зокрема використання концепцій проблемного та інтерактивного навчання. Новітні технології економічної освіти повинні бути адекватними сучасним технологіям бізнесу, оскільки їх рушійним елементом є підготовлена та вмотивована особистість. Для того, щоб саме у НАСООА студент міг плекати та реалізувати свою професійну мрію, потрібно сприяти зростанню інтелектуальних можливостей студентів та змін у їхній суспільній поведінці, формуванню у студентів лідерських якостей, розвивати студентські наукові товариства, розширювати студентське самоврядування, спонукаючи студентів до участі у міжнародних наукових програмах, отримання грантів тощо.

Список використаних джерел

1. Новий цифровий світ: Як технології змінюють державу, бізнес і наше життя / Е. Шмідт, Д. Коен ; пер. з англ. Г. Лелів. Львів: Літопис, 2015. 361 с.
2. Пантелеєв В. П., Сакада Т.Д., Голубова Г.В. Освітні та наукові драйвери просування цифрової економіки у суспільство України. *Нові джерела та методи поширення даних у статистиці», матеріали XVII міжнародної науково-практичної конференції з нагоди дня працівників статистики, 2019. С. 179-183.*
3. Пантелеєв В. П., Сакада Т. Д., Свирида О. А. Сучасні освітні технології в підготовці економістів: *Стратегія розвитку України: фінансово-економічний та гуманітарний аспекти: матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції. Київ: «Інформаційно-аналітичне агентство», 2020. С. 375-379.*